АЂСНV

ЕСV—МЧVБЖА ІЂVТЦУА ДЕМОКРАТ ГАЗЕЂУП.

УХУ 2 м. АХУ 2 м.

№ 1 АФАША ІАНВАР МЗА 6 РЗV 1920 ШVЂУСА-РААН № 1

АГАЗЕЂ „АЂСНV" А—КАНТОРА АҀНVŤ:

Агазеђ „АЂСНV" азv акаресподенціа аазђеіуа цђа іелvрганv аџаад аздаџак ауп іфтvу.

Мvзкv агазеђ „Ађснv" хус іађуп 6 м., фvмvз - 36 м.

Агазеђ іанvмаалоуа а-статіађуа оћтђахтvла, іаазђvіз іах ірvзхнvрћvуам, інvрхvуеіт.

Цђа еілvрганv іфvм, зvеілvргара џгау а-статіаӷv агазеђ іаматахум акv еђш іахуаћшvуеіт.

Агазеђ „Ађснv" адрес:

Сухумъ, типографія Зайдшера.

Іџvдаанvћалэіт 1920 ашvђус ћvц абрі агазеђ іаћхоі іззаћхоуа азкларђуеі.

АЂСУАА ОЧАМЧVРА ІНХVУА АНЕІЗА 20 ЛVМДV-МЗА АЗV 1919 РААН ІДVРТЦVЦVЗ АУС.

— —

Афvнтi асђуа:

Ађсуа эклар „џарала алахтра-ћа агуђ" ірvмоу аҀуша Очамчvра артра.

2) Ахадара алvхра.

Афvнтi аізара аӷv халас дҀартціт Платон ШаҀрvл, щҀvфvс дvірђіт Шаміл Хокерба. АшаҀрvл аізара аахvітvн іззеізvргазӷv ађсуаа іҀаз іnеітцvхнv ірећіт. Нас аус іззеізаз іалацазкуа іалагvеіт. Даара акvр аамђа азкаџуа анеімvрда ааімvрдеіт, уі ашђах ішађудvргvлт: Ађсуаа эклара „џарала алахтра-ћа агуђ" ірvмоу аҀуша Очамчvра іадvртрa. Уі аус нvҀуsгаша ћа хадарас іарђіт: Міша маан, Платон ШаҀрvл, Дімітр Маан, Іуана Џанџал, Шаміл Хокерба. абарђ рахŤ Міша Маан деіћабуп, уі дvіфvзоуп АшаҀрvл, казначеіс, щду фvфvс-ӷі Іуана Џvнџал далvрхт, Шаміл Хокерба уі дvіфvзоуп ащду фразv. Агуђ афалаћхазара зђахvу 50 маађ шvђусvк іаларгалоіт, уі агуђ патула салаћхазанда згуахуа іалаігалоіт 500 маађ еразнакv.

Аізара ахада Платон ШаҀрvл.

Ащдvфvфv Шаміл Хокерба.

АЏМА ІНЏАША ŤVФАЛА ЕІСУЕІТ.

— —

Агуђха ажа фбаҀа; џара рvмамчуа ізлааз ала азкvтуаа ііашаvv ісvћхазоіт даара ахшvф зvмаз шоукv ракун-ћа, ацарадаӷv ірћоп ажэ іаша, ажа цђа ажа маапа. Урvзхуцvр шанала іҀаз шоукv ракузма-ћа офv іћараŤv іҀазаап. Ірћоп убvрђ ажанv „аџма імцсvша амаџ азvлаҀуеіт", „аџма інџаша ŤvФала еісуеіт", „ажђуа ірeіцоу ібора азvнхоіт", „зvбла хvзфаз мшађv імбакуа іцеіт", „агvруа ізра апаа аћћабжv іаћауамvзт"... Ірћо зеӷv цабvргvуп, ізбан акузар ірћо зеӷv ажкала ісало іааусіт, Ажvŧ убvс іҀан аџа імфуа кнv дvштаз, аћvс дvіцнv дібар „hai! уарӷv сарӷv хан, убрі дvуцмv ндаз"-ћа дvћхашаv дvіћvрцуан Зvнк іфнv ачеі џvкa іфахазар, нас уі дvгураган, уламvс умћсахvн-ћа іоућар, абаху дvхvђугvлазарӷv дvћоп. Дvшнеіуа амфуан дvіћvлар аџула чкуп, уарeі сареі hai-

---

уацазааіт-ћа іамеібvрћа, уі нахvс ірхазароуп афvџаӷv цсvк. Фvџа рvгу еізvнхаvv еізvтџар, сара дvсvсасуп-ћа дафаӡv даагvлар, цас діҀуацvуан... Ожv ћаазђулаз ацара еһа іраћахvеіт адvрраџуа аћасабђуа Ҁалvеіт, аха ашvцра аіћахvеіт, агубvлра мачхvеіт, арvцћаібашараӷv hцvзvіт. Рфvрфашэнv іаіуеіт, акрvфанv, нас аџа унv іцоіт, мамзарӷv заа іааінv уфнv акрvфанv ігуађанv іцоіт, уашђан рфvзца рvманv ађуланv акvрімазар іргоіт. Азкvŧ аламvс аіхацгvлара бзіабара іћамаз ћа ажџа ірћоз іаха еіцакvуп, лаара hафнагазанv hаҀоуп, азкvтӷv hатаhшом афатӷv hагvрђахом. Аџічра, арћра, аофv-шра еіhаӷv іацvртцеіт зацa ікаhмvжрvз. Абрі зеӷv зvхvсћаауа, АҀуа асемінаріа іђаз Амаап чкуп іоуп; АҀуатvі дшааіуаз адележан дvђатанv шоукv амфа кнv іћазаап Абжvуаа рӷv, ішааіуvз абна іааілvбаћап ірvђулап, ахvсра Ҁалvеіт, адележан іђаз ауаа дvрћіт- Убра дvрvлазааргі Амаап, ахvсра іапалага дvћан амфа данvћалап, ус рvзфvіђеіт „hai! абааћсђуа сара саћсvоуп, ашколахінŤ саауеіт сvшvмшvн ісvмоу экга" ћа дахаагvлаз, іћсvрђа іарбанv іаагудvртцаз акухvеіт іћсv ацараӷv. Дvшvцааvаз дvршіт, ашкола іђаз ачкуп, арі еђш мор, аібашрафv офv дvілакісуомзт.

—Абрі ачкуп цђа дvсvздvруамvзт, аха іђvзща зларћуала ііашанv дvмћсvкуа дvҀазар еха hаћсvнразv ћанv дарђазкфанv дћамазаарvп. Дvзvхдvрџазеі? акасvзж азоуп дvзvрш, абрі еђш ауафv зvгу даалvмсvз, нас ізvҀоуцарvзеі? Абрі еђш афvза дvзvгхаз асемінаріа чкунца іђvзща еђнv іщћап-ћа сvгу іаанагоіт...

Іус умђа змоу аӡvр щvҀазар іђщvж агазеђ а фv.

Мосе Буліа.

Раћхазаŧvі аћсуа календар.

— —

Акіћх азv ірхvіанv іҀоуп аћсуа календар, еӷђvтц vуеіт абрі амчvбжvк афнутца.

Арі акалендар, акалендарђуа зеӷ реіћш, амшђуеі апvћђуеі унарбоіт, убvрђђуа рнафс арі акалендар аӷv іҀоуп: амш апvбзіахоі іанvцӷахоі офv ізлеідvрђуо,-амш мvшђакђуа, амш амачҀуіђуа офv амфа іанvђумлаша, ус ћvц о... напцv анеімvркvша амшђу. Азкvтза акалендап шvҀалаз ађоурvх азкабж, іаазvрћафнv Аћснv агеографіа,-іаазvрћафнv аћсуа эклара рђоурvх, (історіа), арахуђуа шаҀаамђа імаканv, еімгуанv інхоуа,-аћсаџуаӷv ахшара рџа-даналашуа аамђа інаркнv данлvхшуа амш злоудvруа,-ашколафv чvмазара фvкvк аӡv іхvр, шаҀа амђа ашколах дзvмнеіуа,-раћхаза агазеђ злаҀалаз ађоурvх азкабж,-дvрфеӷ убvрђђуа реіћшђуа ітџаӷ...

Абрі акалендар хус іоуш т 40 ідvркнv 50-б а мааћ раҀара - (мака іелvрганv ісvздvрам, заҀа ісаћсахаша аха уезӷv уі еіhа харvм ћа сvҀоуп.

Акv еіћшvмкуа сщvћоіт аћсуа газеђ зоуђуо, аћсуа газеђкуа ауаа ірvзшуа адvрра сvщђаразv ђелла сара схарџала, шаҀа „екземпліар" шђахvу. Дvук іра цанv іщђахvмзар мачк акухашт акћх зааhархаша.

Д. Гуліа.

А М Ћ А Џ V Р

(Драма VI ђугvлара аманv)

Іаћћап, hгу іачhару, hазрvхуаћшлару ус hаћшшаза щоукv экvŧ-наŧ бзазарас, Ҁазшас іhамоу ожv рхvрvбгалара ізӷу, hала іаhзvрбару, hарӷv экларvк hшеіуоу hхv адvрра, ахађуіђра агубvлра енаӷ іhамоу-убћа іаhкадрvжvрц ізvшђоу, ацvхутап, hаб, іаб/уі іабаца рдін-убћа hхарvшђрађуа ізӷу -арђђуа офv іlазару? офv іца і ђазару? Vаі, Омар, арі-ћсроуп hа бзv.

—Іцабvргуп, hамч hамvрџеіт, аха агу, hазкvŧ гу макіап- іщhамац іҀоуп, Уі hаманатцv ахv Ťvс іhазрvђарvма, hаіђуцаларoуп іахvнзаhалшуа, hаіхалароуп hаћхаҀа hхађуіђра іhамаз ах, іаhхаhаршђрvм hхv, hабзазара, hаҀазша, hхађуіђра іhамаз.

—Іцахvда ађvрђуџаӷv, урђӷv іздvруада ішhазнvҀуаша, аха рvмч офv ізvіцvрхраар? Іздvруада, рvмч hілацанv іаhхаhћар, hазхуафvз аћагуж hахуда іхарvжvз, насӷv іhазхнvрћvр hаћсv, hабзазара злоу-hхађуіђра іhамаз...

АЗКЛАР ірvуоу аӡv. Аначалнік даауеіт! Аначалнік! Аначалнік! (Зеӷv фагvлоіт, адру-ћа аначалнік іћvлоіт, аначалнік дааіnv астол даадгvлоіт).

АНАЧАЛНІК. Здравствуйте, господа!

Азклар. Уаа бзіара убааіт, бзіала уаабеіт! (Екушанv іфагvлоіт азклар).

АНАЧАЛНІК. (Азклар дфарvлаћш-аарvлаћшнv)-сђаршіна!

АСЂАРШVН. Ара сvҀоуп!

АНАЧАЛНІК. Исполнилъ ли ты въ точности мой приказ, полный ли сходъ предомною? (апісар еђеіћоіт).

АПІСАР. Арі дvузтдааусіт апvрказ ішаћоо уађунvћуама, аізара іагvмкуа іҀоума-ћа.

АСЂАРШVН. Іаћ, азклар зеӷv еізанv іҀоуп, абра іаћха ігvлоу зеӷv аіћабаца роуп-ћа.

АПІСАР. (Еђеіћоіт)-Полный сходъ передъ Вами (аіћабаца інапv нарvђукнv)-тутъ всѣ почетные нашего села.

АНАЧАЛНІК. (Апісар іах)-Писецъ, сядь и пиши приказъ старшинѣ сосѣдней общины (апісар дфаŧоіт апvрказ іфvрц).

АНАЧАЛНІК. (Апісар апvрказ іапіцаша еіћоіт)-Приказъ. Приказываю тебѣ по полученіи сего немедленно оповѣстить народъ и созвать завтра сходъ при управленіи. Предупреждаю, если не застану полнаго схода къ полудню, ты понесешь строжайшую кару. (Нас апvрказ інапv антцанv, акануерт іђатцанv асђарршvн іі-ђоіт),

---

АНАЧАЛНІК. Старшина, распорядись сейчасъ же послать этотъ пакетъ старшинѣ ближайшей общины и сообщи ему, что я сегодня же вечеромъ буду у него, пусть позаботится о моемъ пріемѣ и ночлегѣ (апісар еіђеіћоіт)

АПІСАР. Абрі апvрказ ожvџа, умћшзакуа щгула ауаћш асђаршvп ізvшђ-ћа уеіћоіт, дvрфаӷ адvрра іђ, іћеіт, уаха іара ifv сҀалоіт, сvђхара ірхііааіт-ћа.

АСЂАРШVН. (Іпомошнік іах)-Кадvр, уааішт, абрі апvрказ ожvџа, умћшзакуа уфнv іуманv уца, асђаршvнӷv іаћ уаха аначалнік іара ifv дфсіуеіт, іђхара ірхvіааіт-ћа (Кадvр апvрказ іманv дцоіт).

АНАЧАЛНІК. (Дфагvлоіт, азклар ус драцажоіт)-Господа, я долженъ вамъ сказать, что за послѣднее время создалось натянутое отношеніе между нами и турками. Быть можетъ, разразится война на этомъ побережіи. Далѣе, я слышалъ, что среди васъ уже шныряютъ турецкіе агенты, настраивая васъ противъ русскихъ. Предупреждаю васъ (іђачкум рађанv астол іђуікшоіт) въ случаѣ укрывателства вами этихъ агентовъ и замѣтнаго содѣйствія, въ случаѣ открытія военныхъ дѣйствій, туркамъ, будете преданы огню и мечу. Имѣйте это въ виду. Не поддавайтесь обману. Турки васъ нагло обманываютъ. Не вѣрьте имъ. Счастье и благополучіе вы найдете только подъ скипетромъ нашего русскаго царя. Подъ вѣрной защитою Его Величества вы будете мирно процвѣтать. (Асђаршvна іах)-Старшина! Смотри бдительно охраняй ты свою общину отъ всякихъ крамольниковъ, въ родѣ турецкихъ агентовъ, развращающихъ народъ. Иначе ты отвѣтишь [illegible] мною. (Азклар рах)-Вамъ приказываю точно и безприкословно исполнять мои приказанія (Дфаŧоіт, апісар арах еіђеіћоіт)-

АПІСАР. Іћа уі-оуп: арі абжарак ђаазђулаз аћvрђуцеі hареі аџгарађуа ћабжалт, іздvруада, арі агафа афv аібашра Ҁаларӷv салап іћеіт. Уі ашђах, іђачкум рађанv астол іанvђуікшоз ііћа уі-оуп: ісаhађуеіт, іћеіт, ађvрђуца ірvуоу ауаа мазала іщvлоуп, азклар аурvс дvрцvмђŤуа, рvцӷа ћоуа. Іздvрааіт, іћеіт, дарбанзаалак ђvрђуак ііуоу мазадџахнv, ма арах агафа аібашра Ҁаланv іђуnагаланv іҀалар цхvраара рзаауеt-ћа щфапазvщк, іщvхша экдvр-мџалеі, бџарлеі щшvђуахуа іћеіт. Уі анафс ађvрђуца жарак щзvрvмуааіт, іћеіт. Іцхаммађуа урђ щжара іашђоуп, іхащvмцап іщар... Анасvцvі, абзіареі ахvзкбаша аурvс ћvп... інапаnацаҀоуп; уі інапафv щvбзарvбзаруа, щvфіанv щцалап ізкдvруазар іћеіт.

Аћіч Џанvм.

—

ДvҀан ђіак Џанvм іхvн

Џанvм дђарнv дvҀазамvзт

Аха аџічра даҀуцзамvзт

Есvуаха ђічра дvмцакуа дvнхазомvзт

* * *

Фба-фбала іааімгар іузомvзт

Дшаћv-рhаћуа іауаз ахvігоз ібазомvзт

Іааігон іфон іхаћазомvзт.

Цанv, ііуаз аӡv іда офv іздvрзомvзт

* * *

Данцозӷv убрі іда офv еіћазомvзт

Дапаауазӷv офv дvібазомvзт;

Убрі іфнv іафганӷv џарӷv ігазомvзт,

Аха ашђах зеӷv ідvрџеіт.

* * *

Мчvбжvк мvртцvкуа іцvрхvіт

Акамбашђуа аџђуа рацанv.

Аŧv зђуаз ірзvршеіт імазара зеӷv

Іазvмхакуа іашца ірvђурцеіт акvрӷv.

* * *

Іахvімфаз дvђурцеіт іарӷv...

Іабеігеі абрі аҀара ііѕаз зеӷv?

Ііђеіт іхуцћа Цађђіар-беі заҗvу

Іаӷvіhаhаіт Цађђіар-беі іфнv дџанv

* * *

Џанvм рvцћа дvдvрзеіт

Абахђа-лашца іђадvрбааѕеіт,

Дvук мvртцvкуа дvђахvеіт,

Іђаацаӷv шvгурфоз інџазеіт.

Мушнi Аћашба.

Ћагра баађсv ау бзіа ал-hаршоіт іаhзvрфеір.

(Алгарђа).

аћсхурађуа шvђухго рзеілvмкаауа, іhађушаhађхапћа, іалаhхп. хфvк-хфvк уезда цvћхаза; арђ іалаhхvз рнапах іаарђvілааіт аћсху зvуранv іҀо фба-фба Ҁурvш заҀа маађ аћсху ірћсо рvцћхаза. Іаћћап аӡv фазк еі-жаба нvзђ ірћсо аћсху іурацv ігу іђо рах фба-фба Ҁурvш, іҀалоіт хнvзђ маађ, ірзvнеіђіааіт арђ азклар ахфк іаалvрхvз іщћсvз іхзала џара акv аћсуаа рзv алдvршаразv, ера ӡvр ађутцатv ізааігаранv дvҀазар, уіӷ уах ірзvнеіђvіааіт іћсvз іхзала.

Ера аћщма аћсра іаађущаз, сvска аашнv, аћсv дvшђvзхvз ігулаца ааізганv, хуашак камvрщкуан, інапала іҀатцанv, ірфеітцааіт, дђvрсіанзар аћшаф ірћшанv, дvмсvлманзар амула дарћханv. Арі аџарађуа іа ізо АҀуа аћсуаа „ацараблахтреі-ћа" „культурно-просвѣтительное об-во" аідгvлара ірvмо есvмза іроуларазv. ірvзђађуаз, зvхз-ала ірђvііз шҀvла іацтцанv насӷv урђ іруалvуп, іназђі із зvхз-ала інарђііз зеӷv азка ацтцанv hгазеђ іанv ртцаларцv. Арі сара ісћо фба рvла іфеідоуп: акv алvћсаа дзоуз ігу ђvнчхоіт: џабааду імамкуа іхvмv ѕђ іхvігоіт, аӷvі аћара (амаруага) ііђvііз џара, арvсҀатi аібаца іҀо аӡv даларазап еhаӷv іћсv ізv іћсаћоуп, ерӷv азклар аћсуаа рзv дху арђахоіт. Абасоуп hаіhа зvбла хту азкларђуа іщvруа, убрі азvн сщvhоіт кvр еілзvрго ӡvрфv щvҀазар абрі іщvсћаз еђш ашађургvлара hашђаларазv, ізбан щhоар, ауаа аӡа-ӡа-ла іахаідгvло ірћоіт: „hађурхт арђ аћсхурађуа, феіда рvтцазамкуа, дафакv ала вvсша амазамі-ћа",

ЋарҀуатцп hтцас-бааћсђуа hафvхап, hарvшђалап сара ісћаз іреіћшу аус бзіађуа! Ћцалап алашарах, ікаhажп алашцара! Арі ісћаз атцvху ала сщvћћоіт дасу щгу іаанаго щћаразv.

Шаміл Хокерба.

—Абрі абра а-Хокерба ішvіћуа еђш h-газеђ „Аћснv" аӷv фvнŧ-хvнŧ раҀара іана hтцахеіт аћсхура іађудvрзуа ацара іађудvрзразv. Озкv а-Хокерба ішvіћоуаӷv даара ібзіоуп. Зазка кvрћнаҀуа ірvуалуп абрі аус іацхрааразv, алvћсаа дзауз ізӷv іхзvуп, Аћснvі аћсуаа рзӷv даара ібзіоуп.

Редакцаі

А Р Ф Е І Р А.

Арі аћха іђvтцуаз а-№№ ђуа рӷv хуаћшра дара агханv, декабvр аџvнхурас ноіабр ћа іанvлеіт hгазеђ аханv.

Абрі ашvђус ћvц іаркнv агазеђ „Аћснv" номерк 2 манађк ірvћсахоіт.

АЂСУА ШКОЛАЂУА.

— —

Ма ачvша ђуђуазар-оуп,

ма аћа.

(Аћсуа эка-ћҀа).

Еха ожраанза ішаафуаз еђш аћсуа школђуа ожӷv іђуђуанv ішађугvлам.

Ађvђа урvзцаар артцафца ірхарарŤvуеіт, артцафца урvзцаар ађvђа ірхарарŤvуеіт.

Інаћтуа, рӷv здvруа, урvзцаар „Аћаӷv ђуђуам, ачvшаӷv ђуђуам"-ћа уарћоіт.

Арі захзvу уі ауп артцафцаӷv дvук, аӡvк-фvџак ракумзар, рvус іадћатцаланv іашђам, ађvџаӷv ђуђуала арі дук, ацара алахтра, іашђазафvм. - Ііашанv, артцафv бзіа дахvҀоу ађvђан ађvђа рлvмћа іђеігалоіт ацара шvбзіоу,- уі анафс іара гук ала ахуђуа ідvіртцуанv, іус ђуђуала дашђазафнv дvрбар, ахучђуа агурђћа ізvнартvђуеіт, іарӷv пату іђурцоіт. Уі акv. Агі, ађvђа ацара іашђазафvзар, арі аус ђуђуала іщђvрхvр, артцафӷv іђахvзарӷv, іђахvмзарӷv іус фнапvла імкvр ћсvхуа амам, ацараӷv бзіахоіт. Аха ара hађуа ацарађуа ахкуадоу, ахучђуа іма чнv іахђоу, ііашанv уа „Ачvшаӷv ђуђуамзаап, аћаӷv".

Убас, арі ашvђуса фvц hађугуђvуеіт „hhа v hачvшаӷv" арvђуђуап-ћа.

Убрі ашvђус анафсӷv hземствађуа даара hрvђугуђvуеіт, урђ ђуђуала аусура іалагvеіт.

Д. Гуліа.

РЕДАКТОР. АГУЂ.

Сухумъ, Типографія А. М. Зайдшера